

„Ve skutečnosti se společnost neustále vyvíjí. Proto může být sociální statika pojata jen *in abstracto*, a ta je dle našeho mínění hlavním úkolem sociologické zprávy: v tom neustálém pokroku a vývoji přes všeliký pohyb společnost trvá ve své zvláštní složbě, a je úkolem sociální statiky z těch nesčíslných přeměn a modifikací abstrahovat pravou podstatu společenské organizace.

Příkladem: společnost vždy a všude vykazuje manželství, ale v různých obměnách a formách: známe zajisté monogamii, polygamii, polyandrii, promiskuitu, známe i nepravidelné formy pohlavního žití v monogamických a jiných společnostech, známe sňatky druhé, třetí a tak dále: ze všech těchto forem si sociolog abstrahuje všeobecná pravidla pohlavního a rodinného žití. Zároveň pak vidí, že tyto styky se tokem času vyvíjely podle nějakého pravidla, že totiž společnost dostoupila monogamie teprve po delším vývoji, jakou teď vidíme u evropských národů; pomyslí si ovšem, že ten vývoj ještě není ukončen a že tedy se obmění i nynější stav; i bude přemýšlet, jaká ta přeměna dle dosavadního vývoje asi bude, a ustanoví si takto statické a dynamické zákony, řídící vývoj a řád manželských institucí.“

T.G. Masaryk: Základy konkrétní logiky (1885)

Základní charakteristiky tradiční, moderní a postmoderní rodiny

	<i>Tradiční</i>	<i>Moderní</i>	<i>Postmoderní</i>
Struktura	Široká, vícegenerační	Nukleární, manželská	Variabilní
Základní kapitál	Ekonomický	Ekonomický, sociální, kulturní	Sociální, KULTURNÍ
Legitimace	Sex, děti	Děti	NELEGITUMUJE
Role	Komplementární, hierarchizované	Segregované, Komplementární	Individualizované
Funkce	Univerzální	pečovatelské, stutotvorné, citové	CITOVÉ
Autorita	Otec	Otec-matka, funkčně segregované	Individualizovaná, slabá
Representace, diskurs	Náboženský, církevní	Občanský	masmediální
Mezigenerační přenos	Patrilineární, autoritativní	Demokratický, smíšený	Slabý

„Tyto malé skupiny totiž neztratily nic ze své dvojakosti: jsou útočištěm a vězením současně, berou nám vzduch a dávají bezpečí. Nenahraditelné okamžiky bezpečí, šťastné vzpomínky, milující starost o potomstvo: rodina je jedinou vlastí, pro níž jsme ještě ochotni zemřít, obětovat život. Mince má však také druhou stranu: tyto bloky výhradní solidarity bývají často uzavřeny jako pevnosti a nejsou ochotny nikoho vypustit ven. Když nadzvedneme poklop, jímž se chrání, uvidíme hemžení patologie a zkorumpovanosti. V nejnitřnějších částech rodin narazíme na bahnité dno duší: násilí, zradu, incest, bludný kruh nenávisti. Myšlenka, že pocházíme z těchto lidí, že s nimi sdílíme tytéž zvyky geny, v nás vyvolává hnus.“

Pascal Bruckner: Miluji vás, rodiny! Někdy. *Respekt* 2009/2:71

„Štěstí je neúprosné. Občas si vyžaduje sebeobětování, jinak se nedostavuje.“

Pascal Bruckner: Miluji vás, rodiny! Někdy. *Respekt* 2009/2:71

Pokuste se o malou bilanci: co člověku rodina dává a co mu bere, co od ní dostává a čím za to platí.